

Høylytt utstyr kan gi skader

En ny dansk studie indikerer at perioder med høyt støynivå på klinikken, kan føre til tinnitus og hørselsskader blant tannleger og medarbeidere.

 JOHAN ERICHS, MERAMEDIA

Et flertall av tannhelsepersonalet som er inkludert i studien mener at støynivået helt klart kan være forstyrrende og stressende.

Personalet ved en tannklinikk blir utsatt for høye støynivåer daglig, for eksempel i forbindelse med bruk av turbin og ultralydutstyr. I sitt bachelorprosjekt innen «Electrical engineering» ved Tekniske Universitetet i Danmark, har bachelorstudent Nina Yazdanyar, undersøkt hvordan støynivået ved en tannklinikk påvirker tannleger og personell.

Støynivået ved tre private klinikker er blitt målt gjentatte ganger, og dokumentert i rapporten «Noise in Danish dental clinics».

Gjennomsnittsverdien for lydnivået ved de tre klinikkene ble målt til 68,55–75,33 desibel (db). Dette nivået tilsvarer et normalt samtalenivå og opp til et nivå som lyd fra en motorgressklipper. De høyeste verdiene som ble målt var mellom 112–117 desibel (som tilsvarer omtrent lydnivået fra et trykkluftbor på ti meters avstand).

– Tre av fire ansatte oppgir at de synes støynivået er forstyrrende, sier Yazdanyar.

Kommunikasjonen

Når lydnivået er høyt, påvirkes også kommunikasjonen mellom personalet og arbeidsrelaterte samtaler under pasientbehandlingen, fordi de blir nødt til å snakke høyere med hverandre for å gjøre seg forstått og hørbare.

– Lydnivået på samtaler og kommunikasjon kan også påvirkes av at tannleger eller medarbeidere bruker hørselvern og dermed får problemer med å oppfatte hva andre sier, forklarer Yazdanyar.

På spørsmål om den generelle trivselen ved klinikken vil bli forbedret uten forstyrrende støy, sier 61 prosent at de er enige eller sterkt enige i uttalelsen, mens 31 prosent sier at de er uenige og 8 prosent er sterkt uenige, ifølge studien.

Spesielt én gruppe pasienter blir også sterkt påvirket av lydene.

– For pasienter som har tannbehandlingsangst, kan høye instrumentlyder være angstfremkallende. Et lavere støynivå ville mest sannsynlig føre til redusert risiko for angst.

Nesten halvparten (42 prosent) av tannlegene og klinikkpersonalet som deltok i studien, i alt 26 personer i ulike alder, rapporterer at de lider av tinnitus i ulike grad.

En dansk studie viser at tannleger og klinikkmedarbeidere opplever støynivået ved klinikken til tider forstyrrende, og at det bidrar til minsket arbeidsglede.
– Tannleger burde være mer interessert i problematikken fordi høye lydnivåer kan forårsake ulike skader, sier bachelorstudent Nina Yazdanyar. Foto: Privat.

Det danske Arbejdstilsynet ser ingen forskningsstøtte for at høye lyder og støy kan være en primær årsak til tinnitus på arbeidsplasser med et gjennomsnittlig støynivå under 80 db.

Imidlertid kan tinnitus skyldes stress og mental tretthet.

Andre kilder, som den svenske organisasjonen Hørselskadades riksförbund, sier at hørselstap er den vanligste årsaken til tinnitus, og at fire av fem som lider av tinnitus også får hørselstap.

For høy grenseverdi

Nina Yazdanyar mener det danske Arbejdstilsynets aksepterte grense på 85 desibel for støy på en arbeidsplass er for høy.

– Den bør heller ligge på 75 db som er nærmere lydnivået på en normal samtale.

Tannlegene som har deltatt i studien, anser seg ikke for å være rammet av hørselskader eller hørselstap.

– Dersom man hadde gjort en undersøkelse hos en audiolog, ville man sannsynligvis fått et annet resultat. Tannleger som opplever høyt støynivå på arbeidsplassen

bør regelmessig sjekke hørselen, for å forebygge hørsels-skader og tinnitus i tide, sier Nina Yazdanyar.

– Hva bør tannleger gjøre for å beskytte seg mot høye lyder?

– Det mest effektive er å bruke hørselsvern i forbindelse med behandlingsmoment som gir høye støynivåer.

Utstyr

Ifølge Yazdanyar har ikke lydisolerte vegger og skjermer noen effekt på den direktevirkende lyden i rommet der lydkilden er.

– Det reduserer etterklangstiden mest, men den er ikke et problem, ifølge min rapport. Problemet er at tannlegene og medarbeiderne befinner seg i nærheten av selve lydkilden.

Klinikkene og tannlegene som Nina Yazdanyar har vært i kontakt med, mener ifølge henne at spørsmålet om høyt støynivå bør belyses og bli gjenstand for videre forskning, blant annet med oppmerksomhet på hørselsskader blant tannleger og deres personell.

– Mange opplever støynivået som et problem, men samtidig er det ikke noe man snakker så mye om. Dette er et viktig spørsmål, som gjelder mange, og tannleger, spesielt de som er arbeidsgivere, bør være mer oppmerksom på problemet og de negative konsekvensene det kan gi.

Tips for å redusere risikoen for hørselsskader:

- Bruk utstyr som er så stille som mulig. Sjekk det målte lydnivået på utstyret før du kjøper det, og velg om mulig det med lavest mulig støynivå.
- Bruk hørselsvern og ørepropper. Effektivt hørselsvern kan redusere støy med opptil 10 desibel.
- Ta pause når du føler at støynivået har vært for høyt.

I tillegg til hørselsvern bør tannleger vurdere å skifte ut utstyr over tid før det avgir for mye støy.

– Jo lenger utstyret er i drift, desto høyere lyd gir det. Et mulig intervall kan være å skifte ut støyende utstyr hvert tredje til fjerde år, forutsatt at økonomien tillater det, avslutter Nina Yazdanyar.

– Det er viktig å håndtere denne problemstillingen på en fornuftig måte. Opplevelsen av forstyrrende lyder er fremfor alt veldig subjektiv, og knyttet til den individuelle opplevelsen, sier Henrik Kolstad, professor i arbeidsmedisin ved Aarhus Universitet i en kommentar.

